

**Пам'яті Ігоря Михайловича Логвінова
(08.05.1940—21.12.2022)**

З великим сумом сповіщаємо, що 21 грудня 2022 р. трагічно загинув відомий український геофізик Ігор Михайлович Логвінов. Трапилось це так. Ввечері, приблизно о 17.30, коли вже темно, а Київ в теперішній, воєнний час майже не освітлюється, світлофори практично не працюють, І.М. Логвінов переходив дорогу. На нього на великій швидкості налетіла автівка. Її удар був смертельним. Ніхто з нас ніколи навіть уявити собі не міг, що це трапиться з такою рухливою, розумною, зібраною, енергійною, багатодосвідченою (завдяки великому досвіду польових геолого-геофізичних робіт в різних умовах) людиною як Ігор Михайлович.

Народився І.М. Логвінов 8 травня 1940 р. в м. Саратов (Росія) в сім'ї інженерів нафтовиків: Логвінова Михайла Івановича та Столяренко Ірини Михайлівни. Через деякий час батьків перевели на роботу в м. Грозний (Росія), де Ігор Михайлович почав ходити до школи і після її закінчення в 1957 р. вступив до Грозненського інституту нафти і газу. У 1960 р. батьків перевели на роботу в Україну в м. Київ, і Ігор Михайлович перевівся, щоб продовжити навчання

в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Після закінчення університету в 1962 р. за спеціальністю «геофізичні методи розшуків та розвідки родовищ корисних копалин», був розподілений на роботу в Інститут геофізики АН Української РСР, де працював 60 років свого трудового життя.

У 1975 р. Ігор Михайлович одружився з Сидорчук Ганною Миколаївною, через рік у них народилась донька, якій він дав ім'я Олена на честь своєї бабусі.

У 1982 р. після закінчення аспірантури успішно захистив кандидатську дисертацію «Исследование геоэлектрических параметров астеносферы Европы» за спеціальністю 01.04.12-геофізика, і йому було присвоєно звання кандидата геолого-мінералогічних наук.

У 1983 р. Ігор Михайлович з дружиною, як спеціалісти-геофізики, були направлені в Гвінейський науково-дослідний центр Рогбане (м. Конакрі, Гвінейська республіка, Африка), який співпрацював з Морським гідрофізичним інститутом АН УРСР. Перебували вони там один рік і вісім місяців. Після відрядження повернулись на роботу в Інститут геофізики АН УРСР.

У 1999 р. Ігорю Михайловичу було присвоєне вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «геофізика» і переведено на посаду провідного наукового співробітника відділу тектоносфери.

У 2012 р. Ігор Михайлович успішно захистив докторську дисертацію «Геоелектричні характеристики земної кори і мантії південного заходу Східноєвропейської платформи і Карпат» за спеціальністю 01.04.12-геофізика і став доктором геологічних наук.

У 2014 р. був обраний до складу членів спеціалізованих вчених рад для захисту

дисертацій в Національному гірничому університеті (м. Дніпропетровськ) та Науковому Центрі аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України (м. Київ).

У 2018 р. Ігоря Михайловича переведено на посаду головного наукового співробітника, на цій посаді він працював до кінця свого життя.

І.М. Логвінов неодноразово брав участь у міжнародних проєктах: 2011—2016 рр. у спільному Чесько-Українському проєкті; 2012—2014 рр. — BlackSeaHazNetproekt EU 7th Framework Program (PIRSES-GA-2009-246874). З 2018 р. став іноземним виконавцем проєкту «Exploration of changes in some geophysical fields preceding the occurrence of earthquakes in the Balkans» (болгарського фонду Наукових досліджень). Спільно з румунськими, болгарськими, грецькими науковцями брав участь у конкурсному проєкті за темою «Towards operational forecasting of earthquakes and early warning capacity for more resilient societies» програми Horizon-2020.

Роботи І.М. Логвінова з глибинної геоелектрики охоплюють всі етапи її розвитку за останні 50 років — від фіксації не дуже надійною аналоговою апаратурою найбільш значущих аномалій електропровідності України (Кіровоградської, Карпатської та ін.) до сучасного рівня високотехнологічного експерименту, комп'ютерної обробки даних, їх інтерпретації для 1D, 2D, 3D моделей. Всі вони є складовими багатогалузевих досліджень тектоносфери, які були підтверджені даними інших геолого-геофізичних методів і допомогли формулюванню більш обґрунтованих поглядів на перебіг глибинних процесів, насамперед наймолодших — альпійських і постальпійських.

Найбільшими досягненнями І.М. Логвінова треба визнати:

– встановлення, на базі довгоперіодних (30—45 років) спостережень геомагнітного поля на обсерваторіях Європи та Антарктиди, геоелектричного розрізу мантії Землі до глибин приблизно 1200 км. Вивчення на цьому фоні численних електропровідних

об'єктів у корі та верхній мантії Східноєвропейської платформи, Карпат, Балкан, Антарктиди;

– аналіз природи електропровідних зон, пов'язаних з сучасними і молодими активними геологічними процесами та вмістом електронних провідників різного віку, транспортуванням та накопиченням вуглеводневих флюїдів, встановлення геоелектричних критеріїв нафтогазоносності;

– створення бази даних магнітотелуричних спостережень на території України (нині порядку 2000 пунктів); аналогічної бази даних немає в жодній західноєвропейській державі;

– останнім часом велика увага приділялась зв'язку геоелектричних параметрів надр Землі із сейсмічністю.

Перелічені результати стосуються всіх тектонічних регіонів території України. І.М. Логвінов брав участь у експериментальних дослідженнях та інтерпретації даних на територіях багатьох колишніх республік СРСР, Гвінеї, Польщі, Чехії, Болгарії, Антарктиди в рамках різних міжнародних проєктів.

Досягнуті результати неодноразово були представлені на міжнародних і вітчизняних наукових конференціях.

Результати геоелектричних досліджень І.М. Логвінова становлять значний науковий і практичний внесок у сучасну глибинну геофізику, формують у сукупності їх сучасний напрям.

Остання публікація Ігоря Михайловича в міжнародному журналі геонаук *International Journal of Geosciences* (імпаکت-фактор 8) вийде в квітні 2023 р.

Він завжди був активним, завжди на засіданнях Вченої ради Інституту задавав цікаві питання, змістовно виступав при обговоренні різних наукових питань.

До останніх років життя їздив у наукові експедиції, останні роки бував у Болгарії.

При процедурі поховання Ігоря Михайловича на Байковому кладовищі в Києві було оголошено текст про Ігоря Михайловича, який підготували його донька Олена Болдирева та зять Сергій Болдирев. Цитуємо частину цього тексту, що

додатково чудово описує та характеризує Ігоря Михайловича як людину та розповідає про його сімейне життя: «Вони виховали чудову доньку, яка в 1997 році народила прекрасного, розумного онука Олексія. Для своєї єдиної доньки Ігор Михайлович був мудрим, чуйним та люблячим татом, його поради і ідеї були підтримкою в її житті. Його жага до життя, позитив, порядність завжди надихають її і в подальшому житті.

З онуком він мав особливі стосунки, відкриваючи світ для маленького хлопчика, він привчав його читати, пізнавати щось нове, старанно працювати, безкорисливо допомагати людям. З 3 років дідусь постійно брав його на експедиційні роботи та проводив багато часу в розмовах. І це дало свої плоди, Олексій був в дитячому садочку з англійським уклоном, а потім закінчив англійську гімназію. Дід часто повторював вислів «учение — свет, не учение — сумерки», та «нас ждут великие дела».

Це надихнуло Олексія вивчити польську мову та вступити до найпрестижнішого та найстарішого університету Польщі — Ягеллонського університету. Всі роки навчання онука дідусь та бабуся морально та матеріально підтримували його.

Серед колег Ігор Михайлович користувався великою повагою.

Праця була основним, але не єдиним його захопленням. Він багато читав не тільки наукову літературу, а й історичну, грав в шахи, підтримував захоплення дружини рибалкою, полюбляв з нею годинами розкладати пасьянс.

Колеги запам'ятають Ігоря Михайловича як веселого організатора дозвілля, з цікавими тостами, іграми, котрий любив співати і слухати українські пісні.

«НАС ЖДУТ ВЕЛИКИЕ ДЕЛА» — цей його вислів говорить нам про те, що Ігор Михайлович міг ще багато чого зробити для України, науки та родини.

Але, нажаль, трагічний випадок перервав його життя.

Скорбота дружини, сім'ї, колег не має меж

Спочивай з миром, Ігорю Михайловичу!
Ми усі будемо тебе пам'ятати!»

Від імені Інституту геофізики
им. С.І. Субботіна НАН України
ми приєднуємось до цих щирих,
справедливих, але скорботних слів.

*В.І. Старостенко,
В.П. Коболев,
О.М. Русаков,
О.В. Легостаєва*